provincie groningen

voordracht

7 januari 2014
Corr.nr. 2014-00573, PPM
Zaaknr. 496811

Nummer 3/2014

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen betreffende de stand van zaken en het vervolgproces op weg naar verandering van de bestuurscultuur en vernieuwing van de bestuurlijke organisatie van de provincie Groningen.

SAMENVATTING:

In deze voordracht geven wij aan hoe wij, samen met de gemeenten, een volgende stap willen zetten in het proces om te komen tot een nieuwe bestuurlijke indeling in de provincie Groningen, verandering in rol- en taakopvatting van de provincie en een heldere rol- en taakverdeling tussen de provincie en gemeenten met een bestuurscultuur die daarbij past.
Wij bouwen daarbij voort op de aanbevelingen van de visitatiecommissie 'Bestuurlijke Toekomst Groningen' en op onze visie op de bestuurlijke organisatie van 2 juli 2013.
Wij informeren uw Staten in deze voordracht over de contouren van de toekomstige nieuwe bestuurlijke indeling op basis van de besluitvorming van de gemeenten, de bevindingen van de makelaar en ons standpunt daarover. Daarmee geven wij invulling aan het besluit van uw Staten d.d. 25 september 2013.
Deze voordracht is een belangrijke vervolgstap in het proces. Het geeft enerzijds richting aan de verdere standpuntbepaling en besluitvorming door de gemeenten over de door hen gewenste herindeling. Daarnaast willen wij uw Staten de gelegenheid bieden een oordeel te geven over onze inzichten over de provinciale rol en taken, de contouren van de toekomstige nieuwe bestuurlijke indeling, over de aanpak en de kaders en randvoorwaarden die wij hanteren voor het vervolgproces.

1. Inleiding

In deze voordracht geven wij aan hoe wij, samen met de gemeenten, invulling geven aan de aanbeveling van de visitatiecommissie 'Bestuurlijke Toekomst Groningen' om te komen tot vernieuwing van de bestuurlijke organisatie, verandering in de rol- en taakverdeling tussen de provincie en gemeenten en verandering van de bestuurscultuur. Daarnaast informeren wij uw Staten over de stand van zaken van de besluitvorming van de gemeenten over hun bestuurlijke toekomst en ons standpunt, waarover wij een richtinggevend besluit van uw Staten vragen.

Sinds 2006 zijn gemeenten met elkaar en met de provincie in gesprek over de bestuurlijke organisatie van de provincie Groningen. Als provinciebestuur hebben wij een verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het openbaar bestuur in de provincie Groningen. De inwoners in onze provincie hebben recht op een efficiënt en effectief openbaar bestuur, dat in staat is zijn taken goed uit te voeren. De opgaven waarvoor gemeenten en provincie gezamenlijk staan, vragen niet alleen om een andere bestuurlijke indeling, maar ook om een verandering in rol- en taakverdeling tussen gemeenten en provincie met een bestuurscultuur die past bij de eisen van deze tijd.

Met het verschijnen van het rapport van de visitatiecommissie en van onze visie op de bestuurlijke organisatie van 2 juli 2013 (zie bijlage 1) is een belangrijke nieuwe fase van het proces ingezet. Uw Staten hebben op 25 september 2013 van gedachten gewisseld over en ingestemd met onze visie en de daarin geformuleerde uitgangspunten. Onderdeel van het besluit van uw Staten was om "het resultaat van de procesaanpak, zoals in de visie aangegeven, na de principebesluiten van gemeenten aan uw Staten in een voordracht voor te leggen". Met deze voordracht geven wij daaraan invulling.

In de volgende paragraaf gaan wij eerst in op de uitgangspunten en criteria die aan de orde zijn op weg naar de nieuwe bestuurlijke indeling in onze provincie. In paragraaf 3 gaan wij nader in op de uitgangspunten, uitwerkingsrichting en het proces om te komen tot een heldere rol- en taakverdeling tussen provincie en gemeenten en verandering van de bestuurscultuur. Ook schetsen wij in dezelfde paragraaf de uitgangspunten en kaders die wij samen met de gemeenten willen uitwerken voor de gemeentelijke toekomstvisies en POP-gebiedsvisies en voor het organiseren van kleinschaligheid en overheidsparticipatie. In paragraaf 4 staan wij stil bij de besluitvorming van de gemeenten over de gewenste herindeling en hoe wij de besluiten van de gemeenten beoordelen. Deze voordracht wordt gecompleteerd met een beschrijving van het verdere besluitvormings-proces, facilitering en communicatie in paragraaf 5 en enige bijlagen.

2. Achtergrond

De gemeenten hebben in de afgelopen maanden veel werk verzet om te voldoen aan ons verzoek om voor 1 december 2013 een principebesluit te nemen over de gewenste herindeling. Een besluit als eerste stap op weg naar de nieuwe bestuurlijke indeling per 1 januari 2018, de uiterste datum waarop de gemeentelijke herindelingen naar onze opvatting gerealiseerd moeten zijn. Voor de constructieve wijze waarop de gemeenten dit met elkaar hebben opgepakt verdienen zij een groot compliment.

In de afgelopen maanden hebben gemeenten voor hun verdere standpuntbepaling nader onderzoek gedaan en zijn zij de dialoog aangegaan in de regio's. Sommige gemeenten hebben zich daarbij gebogen over mogelijke alternatieve varianten voor de door de visitatiecommissie aanbevolen indeling van het lokaal bestuur. De gemeenten en de provincie zijn in dit proces ondersteund door een zogeheten makelaar, in de persoon van de heer J.A.M. Hendrikx en mevrouw H. te Grotenhuis, een functie die de VGG en provincie gezamenlijk hebben ingesteld. De opdracht aan de makelaar was onder meer om eind 2013 "een evenwichtig en zo precies mogelijk beeld te geven" van de nieuwe indeling van het lokaal bestuur in de provincie.
Op 13 december 2013 heeft de makelaar zijn eindrapportage afgerond (zie bijlage 3). Op verzoek van ons en van de VGG heeft de makelaar op 20 december 2013 overleg gevoerd met de negen gemeenten in Oost-Groningen. De conclusies van dit overleg en het aanvullende advies van de makelaar zijn op 23 december 2013 aan de betrokken gemeenten, aan ons en aan de VGG aangeboden (zie bijlage 4). Wij zijn de makelaar zeer erkentelijk voor zijn werkzaamheden en de gedegen adviezen. De adviezen hebben wij betrokken bij onze beoordeling van de besluiten van de gemeenten over hun bestuurlijke toekomst.

In onze visie van 2 juli 2013 hebben wij aangegeven dat het eindbeeld in het rapport van de visitatiecommissie voor ons het uitgangspunt vormt voor de nieuwe indeling van het lokaal bestuur in onze provincie. Daarbij hebben wij tevens aangegeven dat andere uitkomsten voor ons denkbaar zijn, mits deze gestoeld zijn op inhoudelijke overwegingen, voldoen aan de criteria van het Beleidskader gemeentelijke herindeling van het kabinet en de randvoorwaarden die de visitatiecommissie en wij hiervoor hanteren (zie bijlage 1) en binnen het gestelde tijdpad zijn te realiseren. Uw Staten hebben in uw besluit van 25 september 2013 ingestemd met het uitgangspunt dat "het advies van de visitatiecommissie uitgangspunt is voor de herindeling, tenzij er betere voorstellen komen die uiterlijk 1-1-2018 tot nieuwe robuuste en duurzaam bestuurskrachtige gemeenten leiden".

Een van de uitgangspunten die in onze visie van 2 juli 2013 was opgenomen, is de aandacht van gemeenten voor het organiseren van kleinschaligheid en overheidsparticipatie. Wij vinden het van belang dat gemeenten in hun toekomstvisies aangeven hoe de nieuw te vormen gemeenten hieraan invulling kunnen geven (zie verder paragraaf 3.5). Daarnaast willen wij het belang markeren dat bij alternatieve varianten de regionale bestuurlijke verhoudingen en duurzaamheid goed afgewogen zijn: wij willen voorkomen dat er 'witte vlekken' over blijven in de bestuurlijke indeling.

3. Naar een andere provinciale rol- en taakopvatting en bestuurscultuur

3.1 Inleiding

Wij beogen in deze provincie, samen met de gemeenten, modern openbaar bestuur te organiseren. Openbaar bestuur, dat past bij de opgaven en eisen van deze (en de toekomstige) tijd, dat goede verbindingen kan leggen naar maatschappelijke organisaties, bedrijven en instellingen en dat alle inwoners in onze provincie adequaat bedient. Daarvoor is niet alleen een

verandering van de bestuurlijke structuur nodig. Ook het werken aan een verandering van de bestuurscultuur in onze provincie is een wezenlijk en noodzakelijk onderdeel van het verandertraject waarvoor de gemeenten en de provincie de komende jaren samen staan.
Deels hangt dit samen met het rapport "Grenzeloos Gunnen", deels staat het er ook los van.
De te vernieuwen positie van de provincies staat aangegeven in het rapport van de commissie-Lodders uit 2008 en in het IPO-rapport "Provincies: eigentijds profiel" (2010).

Voor de provincie betekent het verandertraject een herpositionering op haar rol en taken.
Daarbij gaat het enerzijds om het overdragen aan gemeenten van taken die primair tot het gemeentelijk domein behoren. We noemen als voorbeeld de opgaven die verband houden met welzijn en leefbaarheid in het landelijk gebied en op het sociale domein. Anderzijds vraagt de huidige en toekomstige bestuurlijke indeling van de provincie dat zij haar kerntaken daadkrachtig uitvoert en dat zij rolzuiverheid betracht bij de uitvoering van die taken.
Het zetten van deze stap is in zijn uitwerking nauw verbonden met twee processen die onderling sterk samenhangen. Het ene proces is om te komen tot lokale toekomstvisies op de nieuw te vormen gemeenten. De visitatiecommissie heeft geadviseerd dat de provincie in samenspraak met de gemeenten kaders formuleert voor de gemeentelijke toekomstvisies. In paragraaf 3.4 gaan wij daar nader op in. Het andere proces is de totstandkoming van de nieuwe provinciale Omgevingsvisie, waarin herdefiniëring van wat wij als provinciaal belang zien een belangrijk aandachtspunt zal zijn voor de gemeentelijke toekomstvisies. Dat proces willen wij daarom in samenspraak met de gemeenten inhoud gaan geven. Met als doel om provinciale belangen op een andere wijze te borgen waarbij er ruimte is om meer te sturen op kwaliteit en voor een minder regulerende en toezichthoudende rol van de provincie.

3.2 Algemene uitgangspunten

1. Een nieuwe constellatie met robuuste, bestuurskrachtige gemeenten betekent dat de provincie een aantal taken geheel of gedeeltelijk kan gaan overdragen en dat de rol van de provincie ten aanzien van de overblijvende taakgebieden kan veranderen.
2. Een evaluatie van de provinciale rolopvatting kan niet los worden gezien van inzichten uit adviezen van de Raad voor het openbaar bestuur (Rob) zoals "Loslaten in vertrouwen".
   Het gaat er niet alleen om, hoe de provincie haar rol vervult naar gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen, maar ook op welke wijze zij inhoud en vorm geeft aan beleid samen met andere maatschappelijke partners (bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, instellingen). Beleid wordt meer samen (horizontaal) en minder vanuit sectorale kokers (verticaal) inhoud en vorm gegeven, en gerealiseerd. In dat speelveld neemt de provincie duidelijk een andere positie in.
3. Uitgangspunt voor de provinciale rol- en taakopvatting zijn het rapport van de commissie-Lodders "Ruimte, regie en rekenschap", het IPO-rapport "Provincies: eigentijds profiel" (zie bijlage 5) en het advies van de visitatiecommissie.
4. Ook met robuuste, bestuurskrachtige gemeenten heeft de provincie, vanuit haar eigen verantwoordelijkheid voor kwalitatief goed lokaal en regionaal bestuur, een belangrijke eigen positie bij de uitvoering van haar kerntaken, bij visie- en strategieontwikkeling op regionaal niveau, bij samenwerkingsagenda's en bij (versterking van) bestuurlijke kwaliteit.
5. De interbestuurlijke verhoudingen tussen de provincie en de gemeenten zijn gebaseerd op het concept van partnerschap, waarbij de eigen verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden helder zijn gemarkeerd: de provincie is het bevoegd gezag voor het provinciale domein, de gemeenten zijn dat voor de lokale aangelegenheden.
6. Middelen, die door het Rijk aan de provincie zijn verstrekt voor aan gemeenten over te geven taken gaan mee naar de gemeenten. Voor het overige zal gezorgd worden voor een warme overdracht onder nader te bepalen condities en binnen een daarvoor af te spreken tijdpad.

3.3 Rol en taken

3.3.1 Overdracht van taken

Tot nu toe manifesteert de provincie zich ondermeer op het gebied van sociaal beleid, welzijn, zorg en (gehandicapten)sport. Deze taakgebieden behoren echter tot het gemeentelijke domein.
Wij stellen voor dat de provincie deze taakgebieden in de komende jaren aan de gemeenten gaat overdragen. Dit vanuit de overtuiging dat deze taakgebieden op een goede wijze door de nieuwe robuuste en bestuurskrachtige gemeenten kunnen worden behartigd en vanuit het vertrouwen in de gezonde werking van het lokale democratische proces.

Wij gaan hierover in gesprek met de VGG om afspraken te maken over de inhoudelijke agenda voor de overdracht en de stappen die daarbij horen om een warme overdracht mogelijk te maken.

Bij het overdragen van taken verschuift de verantwoordelijkheid voor deze taken naar de gemeenten. Er is in dat geval, naar onze opvatting, geen reden meer voor bemoeienis van de provincie met de overgedragen taken. Dat wil ook zeggen dat de provincie geen beleid meer zal voeren op het sociale domein en dat monitoring, benchmarks, evaluaties en dergelijke ten aanzien van deze taakgebieden niet meer door de provincie worden uitgevoerd of georganiseerd.
Voor de jeugdzorg is het proces van decentralisatie naar gemeenten in volle gang. Wanneer de decentralisatie haar beslag heeft gekregen (voorzien per 1 januari 2015), is de jeugdzorg een wettelijke verantwoordelijkheid van gemeenten. Ook voor dit taakveld geldt, dat wij geen aanvullende rol meer zien weggelegd voor de provincie.

3.3.2 Nieuwe rolinvulling kerntaken
De kerntaken (en dus de provinciale belangen) van de provincie liggen, zoals verwoord in het IPO-rapport "Provincies: een eigentijds profiel" (2010), op het ruimtelijk-economische domein:
1. duurzame ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, waaronder waterbeheer;
2. milieu, energie en klimaat;
3. vitaal platteland (waaronder natuur);
4. regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer;
5. regionale economie;
6. culturele infrastructuur en monumentenzorg;
7. kwaliteit van het openbaar bestuur.

Het perspectief van opschaling van gemeenten betekent dat de verhouding tussen de provincie en het lokale bestuur en (regionaal en lokaal georganiseerde) maatschappelijke partijen aanmerkelijk verandert. Deze nieuwe constellatie vraagt zowel om een heldere rol- en taakverdeling tussen de provincie en gemeenten als om verandering in de wijze waarop beleid in samenspel met maatschappelijke partijen tot stand komt. In dat kader willen wij in de geest van het Rob-advies "Loslaten in vertrouwen" nieuwe wegen inslaan, door:
- overheidsparticipatie te versterken: wij willen maatschappelijke partijen, indien nodig, helpen hun rol te nemen in plaats van zelf de eerste actor te zijn;
- meer regisseur te worden, die maatschappelijke partners en andere overheden uitnodigt en uitdaagt om input voor provinciaal beleid te leveren, in plaats van zelf de bedenker en uitwerker van dit beleid te zijn. Niet meer de notafabriek, maar de ideeëngenerator. Wij willen de beleidsvorming en -uitwerking 'vermaatschappelijken';
- anders om te gaan met subsidievoorwaarden en cofinanciering voor gemeenten. Vertrouwen in plaats van control is uitgangspunt;
- bij interbestuurlijk toezicht uit te gaan van vertrouwen in een gezonde werking van het lokale democratische proces (horizontale verantwoording van colleges aan raden). Pas als dat niet (goed) werkt, nemen wij onze verantwoordelijkheid als dat nodig is;
- binnen de wettelijke kaders, proactief en risicogericht financieel toezicht te houden op gemeenten;
- ons niet meer te bemoeien met typisch lokale aangelegenheden.

3.3.3. Warme overdracht
Wij willen zorgvuldig omgaan met de gevolgen van verdergaande overdracht van niet-kerntaken en met onze nieuwe invulling van kerntaken, waarbij wij niet meer op het lokale domein willen acteren, maar ons willen richten op regionale vraagstukken. De vorming van een beperkt aantal robuuste gemeenten biedt zowel gemeenten als provincie een uitgelezen kans om hierover afspraken te maken. Het spreekt voor zich, dat overdracht van taken gepaard moet gaan met nader uit te werken afspraken over inhoud, fasering en overdracht van middelen. Het is naar wij menen in dit stadium van belang om dit uitgangspunt te bepalen en om een beeld te geven van de denkrichting.

Overigens merken wij ten overvloede op dat in 2009 door uw Staten op basis van voordracht 40/2009 al is besloten om een aantal niet-kerntaken na een overgangsperiode per 2015 niet meer uit te voeren. Dit besluit heeft met name betrekking op het hoofdstuk Welzijn, sociaal beleid, jeugd en cultuur. In 2011 is een herverdeling van het Provinciefonds doorgevoerd, waarbij tevens wordt uitgegaan van beperking tot de kerntaken van de provincies.

3.4 Gemeentelijke toekomstvisies en POP-gebiedsvisies
Wij vinden het van belang dat gemeenten met hun beoogde herindelingspartners gezamenlijk een toekomstvisie ontwikkelen op het profiel, de organisatie, beleidsuitgangspunten en -opgaven van de nieuw te vormen gemeenten, zoals ook is aanbevolen door de visitatiecommissie. Voor de tussenperiode 2015-2018 en daarna, is het belangrijk dat gemeenten in hun toekomstvisie aangeven hoe zij invulling gaan geven aan de nieuwe taken op het terrein van jeugdzorg, werk en

inkomen en de Wmo. Met betrekking tot het onderdeel gebiedsvisies stellen we vast, dat de komende periode twee belangrijke trajecten parallel lopen: de voorbereiding van de provinciale omgevingsvisie waarin de provincie leidend is en de lokale toekomstvisies, waarbij de gemeenten aan zet zijn. Er zal door goede afspraken en het voortzetten en verder ontwikkelen van een op samenwerking gerichte cultuur voor moeten worden gezorgd dat hier over en weer goed op elkaar aansluitende resultaten uit komen.

Gemeentelijke toekomstvisies
De visitatiecommissie heeft aanbevolen dat de provincie kaders vaststelt voor de gemeentelijke toekomstvisies. Doel hiervan is enerzijds dat provinciale en bovenlokale strategische doelstellingen, belangen en ontwikkelopgaven (economisch en sociaal-maatschappelijk alsmede het Provinciaal Omgevingsplan, POP) goed worden ingebed in de gemeentelijke toekomstvisies en anderzijds dat aan gemeenten wordt overgelaten wat tot het gemeentelijke domein behoort. Wij richten ons daarbij op enkele centrale thema's uit het POP, op echt bovenlokale vraagstukken en dit in samenspraak met de gemeenten.
Voor de provincie is van belang dat gemeenten in hun toekomstvisies een goede gebiedsvisie meenemen waarin zij de centrale uitgangspunten van en provinciale belangen in het POP vertalen in hun lokale visie. In dat verband zien wij bijvoorbeeld voor de volgende lokale opgaven een kaderstellende rol van de provincie weggelegd:

- handhaven en versterken van het eigen karakter van de verschillende gebieden, waarbij het concept van sterke steden en vitaal platteland relevant is. De kernkarakteristieken van de verschillende gebieden blijven voor ons een belangrijk uitgangspunt;
- de taakstellende opgaven tot 2020 op het terrein van windenergie ('wind op land');

Wij gaan er van uit dat de gemeenten deze opgaven, in samenhang met de provinciale kaders, op een adequate wijze vertalen in hun toekomstvisie. Daarmee zien wij ruimte om toe te werken naar een minder regulerende en toezichthoudende rol van de provincie. Parallel hieraan gaan wij samen met gemeenten invulling geven aan POP-gebiedsvisies die aansluiten bij de nieuw te vormen gemeenten. Wij zijn in gesprek met de VGG en gemeenten om te horen wat hun inzichten hierover zijn. We willen graag gezamenlijke afspraken maken over wat dit voor de provinciale kaderstelling en voor de fasering op weg naar de vorming van de nieuwe gemeenten betekent. Wij zullen uw Staten hierover nader informeren.

3.5 Organiseren van kleinschaligheid en overheidsparticipatie
Een van de opgaven waar de gemeenten straks voor staan is hoe zij, naast bestuurlijke opschaling, tevens invulling geven aan het organiseren van kleinschaligheid, overheidsparticipatie en burgernabijheid.
Wij zijn verheugd dat gemeenten zich in hun verkenning naar de bestuurlijke toekomst zeer bewust zijn van het belang van deze kleinschaligheid en overheidsparticipatie. Met de gemeenten zijn wij van mening dat het van cruciaal belang is dat de betrokkenheid van de inwoners intact blijft.
Op die manier blijft de identiteit van de dorpen en de gebieden gewaarborgd.

In de discussies in de gemeenteraden merken wij dat de gemeenten bezig zijn met deze omslag en de burgernabijheid omarmen. Wij gaan er vanuit dat de nieuw te vormen gemeenten een visie ontwikkelen op welke wijze de gemeentelijke dienstverlening dicht bij bewoners kan worden georganiseerd in de nieuw te vormen gemeenten. Verschillende modellen kunnen hierbij inspireren: van wijkgericht werken en ambtelijke deconcentratie, tot innovatieve concepten van dienstverlening dicht bij burgers (bijvoorbeeld de gemeente Molenwaard). Daarnaast zijn wij benieuwd op welke wijze de nieuw te vormen gemeenten bewoners, maatschappelijke organisaties en gemeenschappen zullen betrekken bij de vorming en uitvoering van beleid.

Onderdeel van overheidsparticipatie is de veranderende en meer participerende rol van overheden bij het delen, stimuleren en genereren van initiatieven die inwoners zelf van belang achten voor de leefbaarheid van hun dorp of wijk. Zo starten wij bijvoorbeeld samen met gemeenten een campagne, waarmee geslaagde initiatieven een podium krijgen en waardoor inwoners van elkaars initiatieven kunnen leren. Door het bundelen en ontsluiten van die initiatieven (ideeënbank) en door het bieden van tips en ondersteuning, willen wij invulling geven aan onze rol bij overheidsparticipatie. Bij overheidsparticipatie is het van belang dat overheden voldoende ruimte bieden voor bewonersinitiatieven. Het is de rol van overheden om te bezien hoe bewonersinitiatieven ondersteund kunnen worden of juist daarentegen geen ondersteuning behoeven. Sommige initiatieven redden het beter zonder bemoeienis of met slechts geringe ondersteuning van de overheid. Zo kan de snelheid en de energie uit de samenleving optimaal worden benut. Dit vraagt een omslag in denkwijze van overheden.

Het georganiseerde congres "Grenzeloos G(r)unnen" op 4 november 2013 zien wij als een eerste stap om dit belangwekkende thema, samen met de VGG en gemeenten, in het vervolgproces verder te doordenken en te faciliteren.

3.6 Hoe verder?

Het realiseren van bovenstaande (nieuwe interbestuurlijke verhoudingen, verandering van de bestuurscultuur en modern openbaar bestuur in onze provincie) vraagt de komende jaren investeren in een door de provincie en gemeenten goed ingericht proces, waarin zowel de provincie als de gemeenten stevig hun eigen rol en verantwoordelijkheid moeten nemen.

Wij vinden het van belang dat de provincie – die aan het begin staat van een meerjarig verandertraject – tijdens het proces kritisch wordt gevolgd op de vraag of zij haar ambities op deze terreinen weet waar te maken. Om die reden denken wij aan een nog nader uit te werken vorm van visitatie door externen die met de benodigde distantie en deskundigheid de provincie scherp houden op het proces.
Daarnaast willen wij samen met de gemeenten invulling geven aan het gezamenlijke proces van vernieuwing van de interbestuurlijke verhoudingen (rol en taken) en verandering van de bestuurscultuur. Wij zijn daarover in gesprek met de VGG.

Wij realiseren ons dat veel wordt gevraagd van de gemeenten in de komende jaren. Het proces tot vorming van nieuwe gemeenten, de voorbereiding op de drie decentralisaties (jeugdzorg, werk en inkomen en Wmo), de stappen naar verandering van de bestuurscultuur en de consequenties van de veranderde provinciale rol- en taakopvatting vallen voor de gemeenten samen in dezelfde periode. Dit biedt echter ook kansen voor gemeenten om deze opgaven in samenhang op te pakken en aldus synergievoordelen te behalen. Gemeenten doen er, naar onze opvatting, daarom goed aan om al in hun toekomstvisies te betrekken welke kwaliteitsslagen zij willen maken en daartoe ook de organisatorische voorwaarden te creëren om deze opgaven op een goede wijze aan te kunnen. Wij menen dat een vorm van ondersteuning, waarbij kan worden gedacht aan het faciliteren van een kwartiermaker per nieuw te vormen gemeente, daartoe nuttig kan zijn.
Wij zijn bereid daarbij te faciliteren indien gemeenten daaraan behoefte hebben.

Wij gaan als provincie en als gemeenten een belangrijke overgangsperiode in. De te zetten stappen moeten de komende periode worden uitgewerkt, in samenspraak met de gemeenten. Zij zullen zowel voor u, als voor ons, als voor de provinciale organisatie consequenties hebben voor de wijze waarop wij onze taken uitvoeren en rollen invullen.

Voor de provincie zijn de collegevorming na de Provinciale Statenverkiezingen in maart 2015 en de vaststelling van de Omgevingsvisie en -verordening (voorzien in september-oktober 2015) belangrijke momenten voor het verandertraject naar nieuwe interbestuurlijke verhoudingen, verandering van de bestuurscultuur en modern openbaar bestuur in onze provincie.

4. Toekomstige bestuurlijke indeling

4.1 Rol van de provincie

Gemeenten zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor versterking van de kwaliteit van het lokale bestuur. Zij zijn ook aan zet als het gaat om het vinden van oplossingen om hun maatschappelijke opgaven beter te kunnen oppakken. Zoals al in de inleiding is aangegeven hebben wij als provinciebestuur een verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het openbaar bestuur (provincie, gemeenten, waterschappen) in de provincie Groningen. De inwoners in onze provincie hebben recht op een efficiënt en effectief openbaar bestuur, dat in staat is zijn taken goed uit te voeren. Vanwege deze verantwoordelijkheid, hebben wij ook een provinciaal belang bij robuuste en krachtige gemeenten in onze provincie. Tevens hebben wij een rol als interbestuurlijk en financieel toezichthouder op gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen.

In het Beleidskader gemeentelijke herindeling van 28 mei 2013 wordt gesteld dat provincies, vanuit hun verantwoordelijkheid voor lokaal en regionaal bestuur, een modererende rol hebben in de gesprekken van gemeenten over versterking van hun bestuurskracht. Provincies kunnen de ontwikkelingen daarbij in regionaal verband bezien. Het kabinet geeft in hetzelfde Beleidskader aan dat de invulling van deze verantwoordelijkheid voor provincies aanleiding kan zijn om zelf het initiatief te nemen tot een herindelingsvoorstel of een initiatief van gemeenten over te nemen indien gemeenten bijvoorbeeld niet tot een herindelingsvoorstel komen, terwijl versterking van de gemeentelijke bestuurskracht, naar het oordeel van de provincie, wel noodzakelijk is.

Ook bij gemeentelijke herindelingen die van onderop tot stand komen, hebben provincies een formele rol op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi). Gedeputeerde Staten zijn bevoegd herindelingsadviezen van gemeenten te voorzien van een zienswijze en deze, samen met het herindelingsadvies, door te sturen aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Aan de hand van beide documenten bepaalt de minister vervolgens binnen vier maanden of hij een wetsvoorstel voorbereidt en voorlegt aan de Ministerraad.
De meest opvallende wijziging ten opzichte van de voorgaande beleidskaders (uit 2009 en 2011) is dat het huidige kabinet een andere weging toekent aan het criterium 'draagvlak'. Het kabinet geeft aan het draagvlak voor een herindelingsvoorstel niet alleen te beoordelen op het draagvlak "bij de direct betrokken gemeenten en hun inwoners, maar hij beziet de herindeling ook in een regionale context, waarin de opvatting van de provincie en buurgemeenten meegewogen worden" (brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 27 juni 2013). In het verlengde daarvan ziet het kabinet een stevigere rol voor de provincie in herindelingsdiscussies weggelegd.

4.2 Naar een nieuwe bestuurlijke indeling
In de afgelopen maanden zijn de 23 Groninger gemeenten intensief met elkaar aan de slag gegaan om te voldoen aan ons verzoek om voor 1 december 2013 een principebesluit te nemen over de gewenste herindeling. Zij hebben op verschillende manieren de bevolking geraadpleegd teneinde een beeld te krijgen van het maatschappelijk draagvlak voor herindeling. Dat varieerde van bewonersavonden in de dorpen tot enquêtes via internet. Gemeenten hebben op niveau van colleges van B en W en soms ook van gemeenteraden intensief overleg gehad over de te zetten vervolgstappen.

In deze paragraaf geven wij de stand van zaken per cluster van gemeenten weer op basis van de besluiten van de gemeenteraden en de rapportages van de makelaar. Daarbij hanteren wij voor de clusters van gemeenten de benaming van de visitatiecommissie. Vervolgens komen wij tot een beoordeling en geven wij ons standpunt dat als richtinggevend is bedoeld voor het vervolgproces. Wij merken daarbij op dat in de raadsbesluiten vaak nuanceringen en voorwaarden zijn geformuleerd bij het hoofdbesluit, die wij hieronder niet nader beschrijven maar die uiteraard wel zeer belangrijk zijn voor het vervolgproces en de definitieve besluitvorming door de gemeenten. Informatie hierover is opgenomen in bijlage 2.

De makelaar geeft in zijn advies van 13 december 2013 aan dat met de raadsbesluiten nog niet alle nieuw te vormen gemeentegrenzen al helemaal zijn geformuleerd. De gemeenten Groningen en Slochteren moeten nog beslissen over Meerstad en de gemeenten Winsum en Zuidhorn over Middag-Humsterland. De makelaar heeft de betreffende gemeenten geadviseerd eerst de hoofdstructuur van de nieuw te vormen gemeenten vast te stellen en daana pas eventuele grenscorrecties. Grenscorrecties, zo geeft de makelaar aan, moeten worden gezien in het licht van de nieuwe hoofdstructuur en in samenspraak met de nieuwe bestuurlijke partners tot stand komen. De makelaar wijst daarbij op het belang om in de planning goed rekening te houden met de tijdsduur die gemoeid is met grenscorrecties, bijvoorbeeld vanwege de noodzakelijke medewerking van het kadaster.
Wij delen dit advies van de makelaar en gaan ervan uit, dat vanuit de gemaakte hoofdkeuzes in het vervolgtraject een nadere optimalisering kan worden bereikt door grenscorrecties mee te nemen en dat de betreffende gemeenten daarover nadere afspraken zullen maken.

<u>Eemsdelta en Hoogeland</u>
In aanloop naar onze visie van 2 juli 2013 is door verschillende gemeenten in dit gebied aangegeven dat zij willen onderzoeken of gekomen kan worden tot één sterke regiogemeente in Noord-Groningen ('van Lauwerszee tot Dollard tou'). Wij hebben aangegeven dit onderzoek de moeite waard te vinden, waarbij de inhoudelijke agenda centraal zou moeten staan, evenals een onderzoek naar het betrekken van de gemeenten De Marne en Winsum bij het Westerkwartier. De makelaar heeft de gemeenten ondersteund bij dit onderzoek.

De raden van de zeven betrokken gemeenten hebben op 3 december 2013 besloten in te stemmen met het uitvoeren van een verdere verkenning van een mogelijke herindeling van de BMW-DEAL-gemeenten. De gemeente Winsum heeft op diezelfde datum besloten geen verdere verkenning meer uit te voeren naar het Westerkwartier. De zeven betrokken gemeenten constateren dat de vorming van een nieuwe gemeente meerwaarde kan hebben ten opzichte van andere mogelijke samenwerkings- en herindelingsvarianten. De gemeenten willen de kansen die zij daarin zien (een krachtig bestuur voor realiseren van strategische gebiedsopgaven, het organiseren van kleinschaligheid en burgernabijheid en financiële robuustheid) verder uitwerken en de zich daarbij voordoende aandachtspunten oppakken.

De makelaar geeft in zijn advies aan dat het besluit van de betrokken raden om de verkenning naar één te vormen gemeente in Noord-Groningen een constructieve vervolgstap betekent in het proces van bestuurlijke herindeling. Een aantal gemeenten heeft daarbij nog wel expliciet de mogelijkheid open gelaten dat later in het proces nog teruggegrepen kan worden op een kleinere herindelingsvariant. Met een fusie van deze zeven gemeenten, zo geeft de makelaar aan, ontstaat een gemeente die aan de criteria voldoet die daaraan door de visitatiecommissie en door ons zijn gesteld.

Beoordeling
Hoewel er sprake is van een richtinggevende uitspraak (en geen - door ons gevraagde - principebesluit) van de gemeenten, zijn wij onder de indruk van deze processtap. Wij complimenteren de betrokken gemeenten voor het gezamenlijk oppakken van deze eerste verkenning. De complexiteit van een eventuele herindeling met zeven gemeenten wordt bovendien op voorhand niet geschuwd.
De betrokken gemeenten stellen dat de huidige verkenning nog onvoldoende basis biedt om een definitief besluit te kunnen nemen. Het door de gemeenten geschetste vervolgproces kan op onze instemming rekenen en ligt in lijn met onze eigen gedachten met betrekking tot de op te stellen gemeentelijke toekomstvisies. Wezenlijk element bij de bestuurlijke opschaling in Noord Groningen is naar onze opvatting dat in ieder geval de Eemshaven en de haven van Delfzijl bestuurlijk in één hand komen.

Wij zijn positief over het proces maar beseffen ter dege dat het inhoudelijke traject nog in volle omvang gaande is. Als dit traject wordt afgerond, kan naar onze opvatting een nieuwe, bestuurskrachtige gemeente ontstaan die voldoende robuust is om de opgaven in het gebied het hoofd te kunnen bieden. De gemeenten hebben dan een goed alternatief ontwikkeld voor het door ons eerder omarmde voorstel van de visitatiecommissie.

Het Westerkwartier
De gemeenten gelegen in het Westerkwartier, te weten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn, hebben rond de zomer van 2013 reeds de intentie uitgesproken tot een nieuwe gemeente te willen komen. De gemeenten hebben destijds aangegeven het Middag-Humsterland ongedeeld op te willen nemen in de nieuw te vormen gemeente. Het betreft een zwaarwegend punt.
In de visie van 2 juli 2013 is hierover door ons aangegeven dat wij hiertegen geen bezwaren hebben indien dit op instemming kan rekenen van de betrokken gemeenten en door de bevolking wordt gewenst. Het mag geen ongewenste gevolgen hebben voor de te vormen gemeente in Noord-Groningen. De makelaar geeft aan dat de gemeenten Winsum en Zuidhorn zo spoedig mogelijk in de eerste helft van 2014 nadere afspraken moeten maken over Middag-Humsterland, in samenspraak met hun fusiepartners. Dit zodat deze grenscorrectie goed meegenomen wordt in de Arhi-procedure en uiteindelijke herindeling.

De betrokken gemeenten hadden voor het vervolgproces enkele onderzoeksvragen geformuleerd, met betrekking tot de samenwerking van Westerkwartier en Noordenveld, financiële aspecten en het mogelijk betrekken van de gemeenten Winsum en De Marne in de gesprekken over de vorming van een nieuwe gemeente. In de brieven van de gemeenten aan Provinciale Staten is aangegeven dat de resultaten begin 2014 aan de raden worden voorgelegd. Hierna zullen zij aan het besluitvormingsproces een vervolg geven. De vier betrokken gemeenten zijn van mening dat de rond de zomer 2013 geformuleerde intenties voor Provinciale Staten voldoende aanknopingspunten bieden voor dit stadium van het proces.

Beoordeling
De gemeenten in het Westerkwartier hebben elkaar snel gevonden en trekken in gezamenlijkheid op voor wat betreft de besluitvorming over de herindeling. Wij delen het uitgangspunt dat de door de gemeenten geformuleerde intenties voldoende aanknopingspunten bieden om het traject voort te kunnen zetten.

De Compagnie en Oost-Groningen
De negen gemeenten in Oost-Groningen hebben in de afgelopen maanden met elkaar gesproken over de wijze waarop de gewenste herindeling vorm zou moeten krijgen. Op 15 november 2013 hebben zeven van de negen gemeenten uitgesproken dat er in deze fase nog over twee hoofdvarianten ten opzichte van de door de visitatiecommissie voorgestelde indeling (gemeente 'De Compagnie' en gemeente 'Oost-Groningen') wordt gesproken: de zogeheten 'horizontale'

variant en 'verticale' variant. De gemeenten Bellingwedde en Vlagtwedde nemen hierbij een ander standpunt in.

- De horizontale variant bestaat uit de vorming van een nieuwe gemeente die ontstaat door samenvoeging van de gemeenten Slochteren, Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde en Oldambt ('A7-gemeente') en een nieuwe gemeente die ontstaat door samenvoeging van de gemeenten Veendam, Pekela, Stadskanaal, Bellingwedde en Vlagtwedde (gemeente 'Zuidoost-Groningen').
- De verticale variant bestaat uit de vorming van een nieuwe gemeente die ontstaat door samenvoeging van de gemeenten Slochteren, Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde en Veendam ('N33-gemeente') en een nieuwe gemeente die ontstaat door samenvoeging van de gemeenten Oldambt, Pekela, Stadskanaal, Bellingwedde en Vlagtwedde (gemeente 'Oost-Groningen').

Op 15 november 2013 is door de betrokken gemeenten tevens geconstateerd dat er geen overeenstemming is over de keuze tussen de gewenste varianten. De raden van de negen betrokken gemeenten hebben vervolgens een principebesluit genomen over de gewenste herindeling, waaruit blijkt dat de voorkeuren uiteenlopen en er geen eenduidig beeld bestaat over de gewenste bestuurlijke indeling.

Op 20 december 2013 heeft overleg plaatsgevonden tussen de negen gemeenten en de makelaar over de vraag of de besluitvorming in de raden heeft geleid tot nieuwe inzichten of standpunten, die kunnen leiden tot consensus over een mogelijke herindelingsvariant. In het overleg hebben de negen betrokken gemeenten ingestemd met het voorstel van de makelaar om de visitatiecommissie te vragen advies uit te laten brengen over de twee voornoemde hoofdvarianten, inclusief het voornemen van de gemeenten Bellingwedde en Vlagtwedde tot vorming van de gemeente Westerwolde. Het verlangde advies van de visitatiecommissie wordt door de betrokken gemeenten aangemerkt als een zwaarwegend advies. De gemeenten hebben aangegeven dat deze processtap zowel vraagt om zorgvuldigheid als voldoende tempo voor het vervolgproces. Tegen deze achtergrond hebben de gemeenten de wens geformuleerd dat de visitatiecommissie in staat wordt gesteld om haar advies binnen een redelijke termijn af te ronden, waarbij rekening wordt gehouden met de tijd die nodig is voor de gemeenten om informatie te kunnen aanleveren en in overleg te kunnen treden met de visitatiecommissie. Tevens vragen de betrokken gemeenten de provincie om daarmee rekening te houden bij haar standpuntbepaling.
Daarnaast hebben de negen betrokken gemeenten ingestemd met het voorstel van de makelaar om de volgende inhoudelijke elementen aan te bevelen in de adviesaanvraag aan de visitatiecommissie:

a. relevant Rijksbeleid ten aanzien van de regio Oost-Groningen;
b. relevante provinciale strategische belangen en opgaven voor deze regio;
c. consultatie van derden;
d. de aanvullende overwegingen van de visitatiecommissie in het rapport "Grenzeloos Gunnen", zoals beschreven op pagina 48-49.

Beoordeling
Wij constateren dat de negen betrokken gemeenten de noodzaak van gemeentelijke herindeling onderschrijven en dat er breed bestuurlijk draagvlak bestaat voor de vorming van nieuwe, toekomstbestendige en bestuurskrachtige gemeenten in de regio. Tevens constateren wij dat in de principebesluiten van zeven van de negen betrokken gemeenteraden wordt uitgegaan van twee hoofdvarianten als alternatieven voor de indeling zoals voorgesteld door de visitatiecommissie. De gemeenten Bellingwedde en Vlagtwedde nemen daarbij een ander standpunt in.

Wij zijn positief over de voorgestelde processtap om de visitatiecommissie advies te vragen over de twee hoofdvarianten en daarbij het voornemen van Bellingwedde en Vlagtwedde tot de vorming van de gemeente Westerwolde te betrekken. Wij verwachten dat het advies antwoord geeft op de centrale vraag of de bedoelde varianten kunnen resulteren in een bestuurlijke indeling van nieuwe, robuuste en duurzaam bestuurskrachtige gemeenten die een beter alternatief vormt dan de bestuurlijke indeling, zoals voorgesteld in het rapport van de visitatiecommissie.

Om die reden hebben wij, samen met de VGG, inmiddels de visitatiecommissie verzocht om - zo snel als binnen een zorgvuldig proces mogelijk is - advies uit te brengen. Wij gaan er vanuit dat wij eind januari over dit advies kunnen beschikken. In de adviesaanvraag hanteren wij de aanvullende criteria uit Bijlage 1 van onze visie op de bestuurlijke organisatie van 2 juli 2013. Daarin zijn tevens de aanvullende overwegingen opgenomen, zoals genoemd onder ad 2.d in het advies van de

makelaar. Evenals de betrokken gemeenten beschouwen wij het uit te brengen advies als zwaarwegend. Na het verschijnen van het advies, zullen wij ons standpunt bepalen en uw Staten in een voordracht om een nader besluit vragen. Wij gaan er voorshands van uit dat met deze processtap geen vertraging ontstaat in het streven om uiterlijk voor het einde van 2014 te komen tot herindelingsontwerpen van de gemeenten.

Stad Groningen
De gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer hebben aangegeven dat zij samen één nieuwe gemeente willen vormen. De drie betrokken gemeenten hebben intensief onderzoek gepleegd om goed beslagen deze richting in te slaan. Met de samenvoeging van de drie gemeenten ontstaat een nieuwe gemeente, zoals is voorgesteld door de visitatiecommissie.
De drie betrokken gemeenten zullen, nu de richting bekend is, verdere stappen zetten. De raad van Haren heeft een voorlopig besluit genomen tot herindeling met Groningen en Ten Boer.
De gemeente wil in de eerste helft van 2014 nog een bewonersraadpleging houden. De gemeente Ten Boer heeft zowel bij de provincie als bij de makelaar aangegeven gezamenlijk een oplossing te willen vinden voor de financiële problemen van deze gemeente teneinde de nieuw te vormen gemeente hiermee niet te belasten. De provincie, de gemeente Ten Boer en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn hierover in gesprek.
In zijn rapportage geeft de makelaar aan dat de gemeenten Groningen en Slochteren over Meerstad nog nadere afspraken moeten maken. Dat kan, zo geeft de makelaar aan, zodra de hoofdstructuur van de nieuwe gemeente waarbinnen Slochteren gaat vallen, bekend is.
De makelaar geeft daarbij het belang aan dat Meerstad in de toekomst zowel financieel als bestuurlijk onder één en hetzelfde gemeentebestuur valt.

Beoordeling
Wij zijn positief over de nieuwe gemeente die ontstaat met de samenvoeging van deze drie gemeenten en hebben grote waardering voor de wijze waarop de drie betrokken gemeenten elkaar tijdens dit proces hebben gevonden.

5. Vervolgproces algemeen

5.1 Besluitvormingsproces
Met de besluitvorming van de raden is een eerste belangrijke stap gezet op weg naar een nieuwe bestuurlijke indeling in de provincie. Gemeenten hebben richtinggevende uitspraken gedaan over de door hen gewenste herindeling. Verschillende gemeenten hebben besloten om voor hun definitieve standpuntbepaling nog nader onderzoek te verrichten of het maatschappelijk draagvlak voor herindeling onder burgers te gaan peilen.

De volgende stap in het proces is aan de orde op het moment dat de gemeenten het besluit nemen om voorbereidingen te treffen voor het opstellen van een gezamenlijk concept-herindelingsontwerp. Met deze stap begint de voorbereidende fase in de zin van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi), die uiteindelijk resulteert in de vaststelling van een gezamenlijk heindelingsadvies door de betrokken raden en waarover wij vervolgens een zienswijze geven.
Wij zullen uw Staten actief betrekken bij al deze stappen van het zogeheten Arhi-proces (voor de stappen en termijnen, zie: Bijlage 2 in de visie op de bestuurlijke organisatie van 2 juli 2013).

Vervolgproces en tijdpad
Samengevat zijn de belangrijkste stappen van het vervolgproces met het bijbehorende globale tijdpad:
- Bestuurlijk overleg per gemeentelijk cluster om te komen tot procesafspraken over de periode 2014-2017: 2014 (mede gelet op de Wet arhi);
- Toekomstvisies, POP-gebiedsvisies en herindelingsontwerpen van gemeenten: 2014;
- Start uitvoering gezamenlijke agenda van gemeenten en de provincie (rol en taken, overdracht taken en verandering bestuurscultuur): 2014;
- Herindelingsadviezen van de verschillende gemeenten: 2016;
- Overleg tussen provincie en gemeenten, provinciale besluitvorming en herindelingsadviezen naar de minister van BZK: 2016;
- Besluit wetgever: eerste helft 2017;
- Herindelingsverkiezingen: tweede helft 2017;
- Vorming nieuwe gemeenten: 1 januari 2018.

5.2 Faciliteren

Wij willen gemeenten, indien zij dat wensen, ondersteunen bij de complexe opgaven (ondere andere vormen van nieuwe gemeenten, de drie decentralisaties, verandering van bestuurscultuur en veranderende provinciale rol- en taakopvatting) die de komende jaren gaan spelen. Wij denken onder andere aan het faciliteren van gemeenten in de vorm van bijvoorbeeld een kwartiermaker per nieuw te vormen gemeente. Wij gaan in gesprek met de gemeenten of, en zo ja, aan welke vormen van ondersteuning behoefte bestaat.
Op de provinciale begroting 2014 is € 400.000,= opgenomen om het proces om te komen tot een nieuwe bestuurlijke organisatie van de provincie Groningen te kunnen ondersteunen. Wij menen daarmee ook invulling te hebben gegeven aan de motie nr. 1 'Decentralisaties' van uw Staten d.d. 25 september 2013. Voor de volledigheid merken wij op dat het kabinet gemeenten die zijn betrokken in een herindelingsproces financieel meer tegemoet wil komen door de vergoeding voor frictiekosten, die zijn verbonden aan de herindeling, te verruimen en te vervroegen. Daartoe wordt de maatstaf herindeling in het Gemeentefonds gewijzigd. Thans ontvangen nieuw gevormde gemeenten een uitkering op grond van deze maatstaf gedurende vier jaren na de herindeling.
De aangekondigde wijziging van de maatstaf herindeling komt er op neer dat de huidige uitkering wordt verruimd met 25% en dat deze in de vorm van een extra uitkering ten goede komt aan gemeenten die een herindelingsadvies hebben vastgesteld in het jaar na het jaar van vaststelling van het herindelingsadvies (Meicirculaire Gemeentefonds 2013, paragraaf 4.2.7).

5.3 Communicatie
Het herindelingsproces willen wij de komende jaren blijven inspireren. Zowel de visitatiecommissie als de makelaar doen hier aanbevelingen over. Wij willen periodiek bijeenkomsten en werkbezoeken organiseren waar gemeenten en provincie in gesprek met elkaar en met andere partners kunnen blijven over onderwerpen die bij een herindelingsproces horen. Het georganiseerde congres "Grenzeloos G(r)unnen" over burgerparticipatie zien wij als een geslaagd voorbeeld van zo'n bijeenkomst. De bijeenkomsten worden bij voorkeur georganiseerd in samenwerking met partners, zoals de VGG en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Onderwerpen waaraan gedacht zou kunnen worden, zijn bijvoorbeeld het 'Handboek proces gemeentelijke herindeling' dat het ministerie van BZK in maart 2014 uitgeeft, het bevorderen van overheidsparticipatie en het realiseren van kleinschaligheid en burgernabijheid. Dit laatste vanuit de vraag welke consequenties dat heeft en welke nieuwe mogelijkheden dat biedt voor de communicatie met inwoners. Wij zijn inmiddels gestart met de ontwikkeling van een website waarop zowel gemeenten als inwoners informatie kunnen vinden over alles wat bij gemeentelijke herindelingen komt kijken.

6. Besluit
Wij stellen u voor het in concept bijgevoegde besluit vast te stellen.

Groningen, 7 januari 2014

Gedeputeerde Staten van Groningen:

M.J. van den Berg , voorzitter.

H.J. Bolding , secretaris.

Bijlagen bij de voordracht:
1. Visie op de bestuurlijke organisatie, d.d. 2 juli 2013,
2. Overzicht van raadsbesluiten,
3. Rapportage en advies van de makelaars: 'Bestuurlijke herindeling Groningen', d.d. 13 december 2013,
4. Conclusies uit het overleg van de negen gemeenten in Oost-Groningen en de makelaar d.d. 20 december 2013 te Scheemda, d.d. 23 december 2013,
5. 'Provincies: een eigentijds profiel', uitgave van het IPO, d.d. april 2010.

Nr. 3/ 2014

Provinciale Staten van Groningen:

Gelet op:
- de Wet algemene regels herindeling,
- het Beleidskader gemeentelijke herindeling van het kabinet, d.d. 28 mei 2013,
- het rapport van de visitatiecommissie 'Bestuurlijke Toekomst Groningen' d.d. 28 februari 2013,
- het besluit van Provinciale Staten van 25 september 2013 betreffende de visie op de bestuurlijke organisatie van de provincie Groningen van 2 juli 2013,

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 7 januari 2014, nr. 2014-00.573, PPM,

BESLUITEN:

1. Als richtinggevende kaders voor het vervolgproces om te komen tot vernieuwing van de bestuurlijke organisatie van de provincie Groningen, vast te stellen (overeenkomstig de hierna genoemde paragrafen van de voordracht van Gedeputeerde Staten van 7 januari 2014, nr. 2014-00.573, PPM):
   a. de algemene uitgangspunten voor een andere provinciale rol- en taakopvatting en bijbehorende bestuurscultuur, zoals beschreven in paragraaf 3.2,
   b. de rol- en taakopvatting van de provincie, zoals beschreven in paragraaf 3.3,
   c. de kaders voor gemeentelijke toekomstvisies, zoals beschreven in paragraaf 3.4,
   d. de uitgangspunten voor het organiseren van kleinschaligheid en overheidsparticipatie, zoals beschreven in paragraaf 3.5,
   e. het vervolgproces met betrekking tot verandering van de provinciale rol en taken en bijbehorende bestuurscultuur, zoals beschreven in paragraaf 3.6,
   f. de contouren van de nieuwe bestuurlijke indeling, zoals beschreven in paragraaf 4.2,
   g. het vervolgproces met betrekking tot de nieuwe bestuurlijke indeling, zoals beschreven in paragraaf 5.

2. Kennis te nemen van de processtap om te komen tot de nieuwe bestuurlijke indeling van de regio's De Compagnie en Oost-Groningen, zoals beschreven in paragraaf 4.2,

Groningen,

Provinciale Staten voornoemd:

, voorzitter.

, griffier.